

”Det sociale i almenpædagogikken og det almene i socialpædagogikken, værd at holde sammen på!”

Socialpædagogik(ken) HVAD NU??

Mens vi venter på en ny pædagoguddannelse

<https://www.youtube.com/watch?v=b43bHQb0UFE>

”Det sociale i almenpædagogikken og det almene i socialpædagogikken, værd at holde sammen på!”

Socialpædagogik(ken) HVAD NU??

Mens vi venter på en ny pædagoguddannelse

Med Gertrud Baumers definition af socialpædagogik (1933) som den pædagogik der ikke omhandler skole eller familien blev teoribegrebet ”socialpædagogik” uskadeliggjort som samlebegreb for diverse områder inden for børne- og ungdomshjælp. (efter: Reyer, TfS 22, 2008)

”Det sociale i almenpædagogikken og det almene i socialpædagogikken, værd at holde sammen på!”

Socialpædagogik(ken) HVAD NU??

Mens vi venter på en ny pædagoguddannelse

Professionsuddannelsens spændingsfelt ligger mellem arbejdsmarkedsorientering og faglig orientering.

Vil man styrke det sidste skal man kunne indkredse faget, disciplinen, dvs hvordan man kan analysere og forstå socialpædagogiske forhold og problemer samt hvordan man kan tænke og tilgå socialpædagogik som en praksis.

I oplægget indkredses en ”almen socialpædagogik” der har hjemme i almenpædagogikken -samtidigt påpeger jeg, at de konkrete historiske forudsætninger for at den faglige orientering herigennem kan styrkes er ringe, idet både social- og almenpædagogik som discipliner er marginaliseret i den danske akademiske tradition. De er dog til stede som understrømme i såvel akademi som i praksis.

Hvem i det danske professionshøjskolelandskab vil være med i en revitaliseringsbevægelse?

Kan Dansk Forening for Socialpædagogik være det sted hvor revitaliseringsprojektet forankres?

Det afmålte liv og pædagogik, som vi plejer

Af Birgit Kirkebæk

Det afmålte liv: socialpolitik og socialpædagogisk faglighed i tilbud til voksne med udviklingshæmning Søren Langager

Socialpædagogikkens teori- tab: en historie om forfald eller om forandring? (note 1)

*Af Jürgen Reyer
Øversat og bearbejdet af cand.mag. Britta Nørgaard*

Pædagogers uddannelse og videreuddannelse – kendsgerninger og opgave

Jan Jaap Rothuizen VIA University College
Sisse Due VIA University College

Socialpædagogik: at gøre de integrationsproblemer, der var opstået med det modernes anden industrialiseringsbølge, pædagogisk begribelige

- En ajourføring af almenpædagogikken, som fik øje på menneskets dannelsesåbenhed og betydningen af selvvirksomhed, men som (derved) også blev noget individorienteret ("vom Kinde aus, Barnets århundrede, lærer-elev). Frigørelse (emancipation) suppleres med deltagelse / participation som vilkår og fordring.

Socialpædagogik korrigerer individualpædagogik

- ▶ Aloys Fischer 1924: Ud af denne spænding mellem en grænseløs selvfølelse, som i grunden forlanger af den enkelte, at han selv kan producere sin egen verden, og den faktuelle udelelige sammenflettethed i en objektiv verden, som ikke kun omslutter og overvælder ham som natur, men også som historie, samfund og kultur, er ideen om socialpædagogik fremvokset.

To benspænd – det første: socialpædagogikkens forfaldsform

- Uskadeliggørelse af teoribegrebet socialpædagogik - godt hjulpet af stillingsbetegnelsen "socialpædagog". Frakoblet den almene pædagogik og dannelsesteori udviklede socialpædagogik sig til akademisk fejlforældelse i de pædagogiske fakulteter.
- kun som teoribegreb af lavere orden, dvs. som praktisk teori og som teori om genstandsområde, levede "socialpædagogik" videre – uden en egentlig bærende idé.

To benspænd –det andet : almenpædagogikkens marginalisering

- Herman Trier -nej, ingen magisterkonferens på KU
- Grue Sørensen ventede 14 år på sit institut (1969) og det blev opløst 5 år efter da han gik på emeritatus
- Betænkning 1275 (1994): anbefaler forskningsbevilling og lærestol men bliver overhørt
- DPU (2000): pædagogik som tvist
- 2015: et professorat slås op, bliver besat og dagen efter ophævet
- 2022: DPU fyrer Rømer som ingen relevans har i fhd til DPU's fremtidig opgavevaretagelse

Socialpædagogikkens forfald

- ...at også det specialiserede voksenområde skriver sig ind i en overordnet samfundsmæssig diskurs –en diskurs, hvor fokus på livskvalitet (det gode liv) er flyttet til at være en sundhedsdiskurs (det sunde liv), hvor medborgerskabsdiskursen (den samfundsdeltagende borger) er afløst af medarbejderdiskurs (den samfundsproduktive borger), og hvor integrationsdiskursen har forskudt sig til en inklusionsdiskurs, hvor alene det, at en borger er registreret som værende ”under normale omstændigheder” –såsom at bo i egen bolig og have det fornødne til livets ophold- – er et kriterium for inklusionens vellykkethed.
- (Langager S. (2013) :Det afmålte liv -socialpolitik og socialpædagogisk faglighed i tilbud til voksne med udviklingshæmning. I: Handicapforståelser)

Socialpædagogikkens forfald

- Har den servicerende hjælperolle afløst den empowerment-orienterede? Er der ikke længere tale om ”det gode liv”, men om det ”afmålte” liv, hvor den enkelte bruger er henvist til det, der italesættes som hans eller hendes subjektive ønske.
- Det ender i afmålte liv, ingen fælles visioner og de absolut nødvendige økonomiske tildelinger. Hvordan kan det være, at to så forskellige faglige tilgange som degenerationsteoriens anstaltstankesæt op gennem 1900 tallets første halvdel og nutidens specificerede specialpædagogiske tilgang ender samme sted: I en afskæring af egentlig pædagogisk tænkning? (Kirkebæk: det afmålte liv og pædagogik som vi plejer)
- Socialpædagogik bliver til individualpædagogik -et afmålt liv for marginaliserede mennesker

Sociale organisationer: Nyuddannede socialpædagoger bliver ramt af virkelighedschok

Vi skylder de kommende pædagogstuderende og mennesker med behov for socialpædagogisk støtte en styrket uddannelse, som klæder de studerende bedre på til det socialpædagogiske arbejdsmarked, skriver Mads Roke og Benny Andersen.

En vej til en bedre uddannelse er, udover flere undervisningstimer, et styrket fokus på socialpædagogiske metoder og målgrupper. En forudsætning for det er, at en større andel af underviserne på den socialpædagogiske retning har praksiserfaring fra det sociale område.

En anden konkret løsning er øvelseslokaler på uddannelsen. Her skal studerende træne socialpædagogiske metoder til eksempelvis at kommunikere med voksne uden verbalt sprog eller forebygge konflikter blandt mennesker med udadreagerende adfærd.

Nyorientering:

1. Hvordan gøre de aktuelle integrationsproblemer begribelige
2. At udvikle og begrunde forestillinger om verdensforhold -det gode liv- der inkluderer de almenpædagogiske principper
  - ▶ Opfordring til selvvirksomhed
  - ▶ Dannelsesåbenhedog supplerer med
  - ▶ Deltagelsesperspektivet

Inspiration fra Hartmut Rosa. Aktuelle integrationspro blemer

1. Integrationsproblemer knyttes til imperativet om dynamisk stabilisering,
  - "under den dynamiske stabiliserings betingelser bliver fikseringen af livsførelsesenergi til resourceudrustning ligefrem til et kategorisk imperativ, hvis chancen for et selvbestemt liv skal opretholdes -samtidigt med at det binder livsførelsens energier og strategier. Med dette korrelerer dog en verdenserfaring, der med god grund kan forstås som mislykket, fordi den lader subjektet møde verden som død resource og formbart objekt og forhindrer derved en processuel verdenstilpasning, hvorved individet først kan opleve sig selv som levende, rigt og 'båret'

Inspiration fra Hartmut Rosa. Det gode liv:

- ▶ Ideen om en forskel på vellykkede og mislykkede verdensforhold, der ikke lader sig binde til ressourcer eller disponibel rigdom og heller ikke til verdensrækkevidde, men til graden af *solidaritet med og åbenhed overfor andre mennesker* (og ting).
- ▶ Intakte og svigtende forhold til verden danner, ifølge denne bogs grundlæggende hypotese, basis for vellykkede og mislykkede liv og giver dermed den uomgængelige målestok for en sociologi om det gode liv.

Og
herfra.....

- Hvem i det danske professionshøjskolelandskab vil være med i en revitaliseringsbevægelse?
- Kan Dansk Forening for Socialpædagogik være det sted hvor revitaliseringsprojektet forankres?